Rajavartiolaitoksen esikunta
Suunnittelu ja talousyksikkö 12.10.2021 HE 146/2021 vp

Eduskunta
Valtiovarainvaliokunta
Hallinto- ja turvallisuusjaosto

Parikkalan rajanylityspaikan tilanne

Suomen ja Venäjän välisistä rajanylityspaikoista on sovittu valtiosopimuksella (sopimus Suomen ja Venäjän välisen valtakunnanrajan ylityspaikoista, SopS 66/1994). Sopimus määrittää muun muassa rajanylityspaikkojen statuksen (kansainvälisiä ja tilapäisiä). Parikkalan rajanylityspaikka on statukseltaan tilapäinen. Tilapäisellä rajanylityspaikalla tarkoitetaan rajanylityspaikkaa, jonka kautta tapahtuu suomalainen ja venäläinen henkilö-, ajoneuvo- ja tavaraliikenne yksinkertaistetussa järjestyksessä. Sopimuksen mukaan tilapäisten rajanylityspaikkojen käyttötarkoitus on rajanläheisten alueiden yhteistyö, puutavaran kuljetus sekä muu taloudellisen toiminta.

Parikkalan rajanylityspaikan kansainvälistäminen edellyttää:

1. Noottienvaihdolla todettavaa virallista ja yhteistä tahtotilaa Venäjän kanssa sekä valtiosopimusta Suomen ja Venäjän välillä. Sopimuksen muuttaminen vaatii molempien maiden hallitusten hyväksynnän.
2. Määrärahavarausta valtion budjettiin sekä
3. hankkeen suunnittelua ja rakentamista.

Olemme hankkeessa siis edelleen vaiheessa 1, joten määrärahavarauksia ei ole tehty kenenkään osalta.

Hallitusohjelman pöytäkirjamerkinnöissä on kohta: Suomen ja Venäjän välisen liikenteen sujuvoittamiseksi selvitetään mahdollisuutta avata Parikkalaan kansainvälinen rajanylityspaikka. Hallituksen talousarvio- ja kehysneuvottelujen 17.9.2019 pöytäkirjamerkinnöissä on periaatepäätös Parikkalan – Syväoron rajanylityspaikan kansainvälistämisestä. Päätöksen mukaisesti valtiontalouden kehykseen tehdään investoinnin ja toimintamenojen edellyttämät varaukset liikennejärjestelyjen sekä Rajavartiolaitoksen ja tullin toimintamenojen osalta. Rajavartiolaitoksen tiedossa ei ole, että tällaista varausta olisi tehty.

Parikkalan – Syväoron rajanylityspaikan muuttaminen kansainväliselle liikenteelle sopivaksi edellyttää Suomen ja Venäjän puolelle uuden rajatarkastusaseman sekä niihin liittyvien tiejärjestelyjen rakentamista. Kaakkois-Suomen elinkeino- liikenne- ja ympäristökeskus on luonnostellut päivitetyn suunnitelman Suomen puolen rajanylityspaikan sijoittamisesta ja tielinjauksesta.

Parikkalan rajanylityspaikan kansainvälistäminen edellyttää lisäresursseja. Vallitsevassa tilanteessa Rajavartiolaitoksella ei ole edellytyksiä tällaisten lisäresurssien osoittamiseen. Kustannusarvioiden lähtökohtana on, että rajanylityspaikka on auki 14 tuntia vuorokaudessa. Tämä edellyttää Rajavartiolaitokselta 44 henkilötyövuoden resurssia.

Rakentamisvaiheeseen liittyvät kertaluonteiset kustannukset ovat Rajavartiolaitokselle noin 1,9 milj. euroa. Pysyvät noin 4,6 milj. euron vuosittaiset lisäkustannukset syntyvät henkilöstökustannuksista, tilojen vuokrista ja ICT-menoista. Myös tullille syntyy samantyyppisiä kertaluonteisia ja pysyviä menoja. Suurin kertaluonteinen kustannus syntyy väylävirastolle alueen tiejärjestelyistä.

Hankkeen käynnistäminen edellyttää poliittista päätöstä, jonka perusteella kaikki hankkeeseen osallistuvat tahot voivat käynnistää yksityiskohtaisemman suunnittelun ja valmistelun, mukaan lukien lisärahoitusesitysten laatimisen osaksi julkisen talouden suunnitelmaa. Tyypillisesti poliittisesta päätöksestä kestää noin 4 – 5 vuotta, ennen kuin rajanylityspaikka voidaan avata kansainväliselle liikenteelle.